RT SENTENCES
LISH AND GUJARATI.

WITH A

GLOSSARY OF

USEFUL WORDS

For the use of Schools

AND

Private Families.

THIRD EDITION.

BOMBAY:
ED BY N. R. RÁNINÁ AT THE UNION PRESS

1876.

Price 2 Annas.

।, પોતાના

ટે નીવડી …હાડવા…

…વા ચાર વરસ થયાં એ વાક્યોની લખેલા નકલ, આ ચોપડી છપાવી પ્રગટ કરનારનાં કુટુંબમાં, કેટલેક દરજે પોતાનો ફાયદેમંદ ઉપયોગ દેખાડવાથી, જે બીજા કબીલાઓ તેનો લાભ લેવા ઇછતા હોય તેમનામાં પણ તેનો ફેલાવો કરવાની ધારણાથી, તેને આ આકારમાં છપાવી કાહાડવાને વાજબી વીચારવામાં આવ્યુંછે. છપાવતી વખતે એમાં જે કંઈ ફેરફાર કરવામાં આવ્યોછે તે એજ છે કે કેટલાંક સેહેલાં વાક્યો લખી કાહાડી તે પેહેલવેલાં મુક્યાંછે, ને તાર પછે ચહડતાં ચહડતાં ગોઠવ્યાં છે, જેથી

મા આગસ્ટ ૧૮૭૨.

ન્હા. રૂ.

આ નાહાની ચોપડીની બીજી આવૃત્તિમાં કંઈ સેજસાજ જે વધારો કરીઓછે તે એ છે કે વાક્યો-ની છેડ કેટલીક ઈંગરેજી કેહેવતો, તેમના બંધબે-સતા ગુજરાતી અર્થોસાથ દાખલ કરીછે તથા ચીઠી પત્રી લખવાના એકાદ બે નાહાના જેવા નમુના વગેરે ઉમેરીને એ ચોપડીના ઉપયોગમાં વધારો કર્યોછે.

મુંબઈ, તા૦ ૧૫ મી એપ્રીલ ૧૮૭૩.

ન્હા. રૂ. રાણીના.

SHORT SENTENCES

ENGLISH & GUJARATI.

He cries,
તે રડેછે.

His house,
તેનું ઘર.

Birds fly,
પક્ષીઓ ઉડેછે.

Poor cow,
ગરીબ ગાય.

Bad boy,
ખરાબ છોકરો.

I know,
હું જાણુંછું.

Good girl,
સારી છોકરી.

I want,
મને જોઈએછે.

I spoke,
હું બોલીઓ.

He wants,
તેને જોઈએછે.

He went,
તે ગયો.

You go,
તમે જાઓ.

We go,
હમે જઈએછે.

We do,
હમે કરીએછે.

My ox,
માહારો બલદ.

My book,
માહારી ચોપડી.

He speaks,
તે બોલેછે.

He talks,
તે વાત કરેછે.

Dark room,
અંધારો ઓરડો.

Who Comes?
કોણ આવેછે?

He goes,
તે જાએછે.

He runs,
તે દોડેછે.

He sees,
તે જુએછે.

I see,
હું જોઊંછું.

My name,
માહારૂં નામ.

He Swims,
તે તરેછે.

God knows,
ખુદા જાણેછે.

Race horse,
સરતનો ઘોડો.

Good news,
સારી ખબર.

Who says?
કોણ કહેછે?

I say,
હું કહુંછું.

Red colour,
રાતો રંગ.

Blue cloth,
આસમાની કપડું.

Hot water,
ગરમ પાણી.

Bad blood,
ખરાબ લોહી.

Small eyes,
નાહાની આંખો.

Old man,
ઘરડો માણસ.

Young girl,
જવાન છોકરી.

Yes sir,
હા સાહેબ.

Good food,
સારો ખોરાક.

He Gives,
તે આપેછે.

He reads,
તે વાંચેછે.

Who jumps?
કોણ કુદેછે?

I took,
મેં લીધું.

Sit right, બરાબર બેસો.
Go back, પાછા જાઓ.
Go soon, જલદી જાઓ.
Go up, ઉપર જાઓ.
Go down, નીચે જાઓ.
Go in, અંદર જાઓ.
Go out, બાહાર જાઓ.
Come to-mor-row, કાલે આવજો.
Come near, પાશે આવો.
Come in, અંદર આવો.
Fear God, ખુદાથી ડરો.
Be silent, ચુપ રહો.
Draw lines, લીટી દોરો.
Send him, તેને મોકલો.
Do so, એમ કરો.
Ask him, તેને પુછો.

Say so, એમ કહો.
Call him, તેને બોલાવો.
Come back, પાછા આવો.
Come soon, જલદી આવો.
Take care, સંભાલ રાખો.
Look out, બાહાર જુઓ.
Bring up, ઉપર લાવો.
Take away, લઈ જાઓ.
Stop him, તેને ઉભો રાખો.
Give him, તેને આપો.
Tell him, તેને કેહેવો.
Run fast, જલદી દોડો.
Go home, ઘેર જાઓ.
Speak clear-ly, બરાબર બોલો.
Get up, ઉભા થાઓ.
Stand up, ઉભા થાવો.

Look here, અહીંઆં જુઓ.
Eat it, તે ખાવો.
Drink it, તે પીવો.
Give back, પાછું આપો.
Read it, તે વાંચો.
Put down, નીચે મુકો.
Be quick, વેહેલા થાવો.
Make haste, ઉતાવલ કરો.
Catch him, તેને પકડો.
Beat him, તેને મારો.
Cut it, તે કાપો.
Use it, તે વાપરો.
Be quiet, ચુપ થાવો.
Walk fast, જલદી ચાલો.
Go there, તાંહાં જાઓ.
Make tea, ચા બનાવો.

Go to school, નિશાળે જાઓ.
Call the sepoy, શીપાઈને તેડો.
Clean it well, બરાબર સાફ કરજો.
Wash your face, તમારૂં મોહોડું ધુવો.
It is dirty, તે મેલુંછે.
Bring some water, થોડુંક પાણી લાવો.
Mend my pen, માહારી કલમ ઘડો.
Shut the door, બારણું બંધ કરો.
It is rain-ing, વરસાદ આવેછે.
Where is it? તે કાંહાંછે?
It is dead, તે મુએલુંછે.
Birds have wings, પક્ષીઓને પાંખો હોયછે.
Men have arms, માણસોને હાથ હોયછે.
Wait a little, જરા સબર કરો.
Who was here? અહીંયાં કોણ આવ્યું હતું?
The dog barks, કુત્રો ભસેછે.
The cock crows, કુકડો વાસેછે.
The bee hums, મધમાખ ગુંગું કરેછે.
Take your choice, તમારે ગમે તે લેવો.
He is up-stairs, તે માલ ઉપર છે.

Do not laugh, હસો ના.
You came late, તમે મોડા આવ્યા.
Is he gone? તે ગયો કે?
It is broken, તે ભાગેલું છે.
Learn your lesson, તમારો પાઠ કરો.
If you please, જેમ તમારી મરજી.
You are lazy, તમે આળસુછો.
He turned pale, તે ફિક્કો પડી ગયો.
Pick it up, તે ઉચકી લેવો.
It is ripe, તે પાકુંછે.
Who are you? તમે કોણછો?
Who is he? તે કોણછે?
Bring my break-fast, માહારો નાસ્તો લાવો.
Light the lamp, દીવો કરો.
Who is there? તાંહાં કોણછે?
Say that again, ફરીથી બોલો.
Comb your hair, તમારા બાલ હોરો.
He is dressing, તે કપડાં પેહેરેછે.
He fell down, તે પડી ગયો.
Was he hurt? તેને કંઈ વાગ્યું કે?

I am sleepy, મને હુંઘ આવેછે.
Raise your hands, તમારા હાથ ઊંચકો.
Take this note, આ ચિઠી લઈ જાઓ.
Hold it fast, તે મજબુત પકડજો.
Who told you? તમને કોણે કહ્યું?
How comes it? એમ કેમ થાય?
At this rate, એ હસાબે.
Does it rain? વરસાદ આવેછે કે?
Is it rain-ing? શું વરસાદ આવેછે?
It rains fast, જબરો વરસાદ આવેછે.
Do not forget, ભુલશો નહી.
Open this letter, આ કાગલ ઉઘેડો.
I love him, હું તેને ચાહુંછું.
I like it, તે મને ગમેછે.
Who began it? પેહેલ કોણે કીધી?
Who broke it? તે કોણે ભાંગ્યું?
Who did it? તે કોણે કીધું?
I must go, મારે જવું જોઇએ.
Go and in-quire, જઇને તપાસ કરો.
I want a pen, મને એક કલમ જોઇએછે.

Go down a little, જરા નીચે ખસો.
Empty this bottle, આ બાટલી ખાલી કરો.
Has he dined? તે જમ્યો કે?
I am present, હું હાજર છું.
He is absent, તે ગેરહાજરછે.
You are a fool, તમે બેવકુફછો.
Boil the rice, ચોખા બાફો.
Hate no man, કોઇને ધિક્કારશો ના.
He is chained, તેને બેડી ઠોકીછે.
Do not lie, જુઠું બોલો ના.
Where is he? તે કાંહાં છે?
He is here, તે અહીંયાંછે.
Snuff the candle, ગુલ કાતરો.
Bring my shoes, માહારા જોડા લાવો.
Who lives there? તાંહાં કોણ રેહેછે?
Empty this box, આ પેટી ખાલી કરો.
Bring my clothes, માહારાં કપડાં લાવો.
How are you? તમે કેમ છો?
Is he well? તે સારી પેરે છે કે?
He is sick, તે આજારીછે.

He is un-well, તેના જીવને ગમતું નથી.
She lost it, તેણીએ તે ખોયું.
Look for it, તે શોધી કાહાડો.
Is it found? તે જડયું કે?
Who found it? કોણને જડયું?
I found it, મને જડયું.
I am sorry, હું દલગીરછું.
I am glad, હું ખુશીછું.
Sing a song, એક ગીત ગાઓ.
Ring the bell, ઘાંટ વગાડો.
Silk is soft, રેશમ નરમ હોયછે.
Iron is hard, લોહોડું કઠણ હોયછે.
Gold is yellow, સોનું પીલું હોયછે.
Silver is white, રૂપું સફેદ હોયછે.
It is hot, તે ગરમછે.
Let it cool, તેને થંડું પડવા દેવો.
I feel cold, મને તાહાડ વાગેછે.
You slept well, તમે ખુબ ઊંગ કાહાડી.
Honey is sweet, મધ મિઠું હોયછે.
I know him, હું તેને ઓળખુંછું.

He is blind, તે આંધળોછે.
She is deaf, તે બેહેરીછે.
He is dumb, તે મુંગોછે.
Bring a chair, ખુરસી લાવો.
Open your books, તમારી ચોપડીઓ ઉઘાડો.
Read your lesson, તમારો પાઠ વાંચો.
Are you deaf? તમે બેહેરા છોકે?
Did you un-der-stand? તમને સમજ પડી કે.
Not at all, મુદલ નહીં.
Go straight home, પાધરા ઘેર જાઓ.
He is poor, તે ગરીબછે.
Tell the truth, સાચું બોલો.
You are right, તમે ખરાછો.
He is wrong, તે ખોટોછે.
Sweep this place, આ જગો વાળો.
Are you engaged? તમે કામમાં છોકે?
May I enter? હું અંદર આઉંકે?
Yes, you may, હા આવો.
Don't crowd so, એટલા ભિચો ભિચ બેસતા ના.
Don't be long, વાર નહીં લાગે હોં.

Don't strike him, તેને મારો ના.
Wake him up, તેને જગાડો.
What's the time? કેટલા વાગ્યા?
What's your number? તમે કેતરમાંછો?
I will en-quire, હું ખબર કાહાડસ.
Do you hear? તમે સાંભલોછો કે?
Who is it? તે કોણછે?
Address this letter, આ કાગલપર સરનામું કરો.
Call the cook, બબરચીને બોલાવો.
Are you hurt? તમને વાગ્યું કે?
Come to tea, ચા પીવા આવો.
Defame no one, કોઈની નાલેસ કરશો ના.
What did he say? તેણે શું કહ્યું?
He said no-thing, તેણે કંઈ કહ્યું નહીં.
What are you doing? તમે શું કરોછો?
Mind your own business, તમે તમારૂં કામ કરો.
I am in haste, મને ઉતાવળછે.
You may go then, ત્યારે ગમે તો તમે જાઓ.
Look at his face, તેનાં મોહોડાં તરફ જુઓ.
Never tell a lie, કદી જુઠું બોલશો ના.

I will ask him, હું તેને પુછીસ.
What O'clock is it? કેટલા વાગ્યા?
It is nine o'clock, નવ વાગ્યાછે.
Is there leave to-day? આજે રજાછે કે?
There is leave to-day, આજે રજાછે.
Why? what is to-day, શાની? આજે શું છે?
Don't you know that? શું તે તમે જાણતા નથી?
It is Sun-day to-day, આજે રવીવાર છે.
Where is he gone? તે ગયોછે કાંહાં?
He is gone to Puna, તે પુણે ગયોછે.
When will he re-turn? તે પાછો ક્યારે આવશે?
Do you rise early? તમે વેહેલા ઉઠોછો કે?
Where are you from? તમે ક્યાંથી આવ્યા?
What do you want? તમને શું જોઈએછે?
I want a watch, મને એક ઘડિયાલ જોઈએછે.
Will you buy it? તમે તે ખરીદ કરશો કે?
Read the first lesson, પેહેલો પાઠ વાંચો.
You made a mistake, તમે એક ચુક કીધી.
You read very bad, તમે ઘણું ખરાબ વાંચ્યું.
They set out together, તેઓ સાથે નિકળ્યાં.

I have just come, હું અવડાંજ આવ્યો.
How old are you? તમારી ઉમ્મર કેટલી છે!
What is your age? તમારી ઊમર શું?
Write this for me, મ્હારે વાસ્તે આ લખો.
Do you learn English? તમે ઈંગ્રેજી શિખોછો કે?
You are very rude, તમે ઘણા બેઅદબછો.
Has it gone ten? દશ થઈ ગયા કે?
Where have you been? તમે ક્યાંહાં ગયા હતા.
Don't talk too much, એટલી બધી વાત નાકરો.
Get the carriage ready, ગાડી તૈયાર કરાવો.
Are you at leisure? તમને ફુરસુદછે કે?
Go to the market, બજારમાં જાઓ.
Buy me a slate, માહારે વાસ્તે એક સ્લેટ લાવજો.
Is any one there? કોઈ છે કે?
It will rain to-day, આજે વરસાદ આવશે.
He is very active, તે ઘણો ચાલાકછે.
I am very hungry, મને ભૂખ બહુ લાગીછે.
The sky is clear, આકાશ ખુલ્લું છે.
What are you eat-ing? તમે શું ખાઓછો!
Don't go there again, ફરીથી ત્યાં જતા ના.

Don't wait for me, માહારી વાટ જોતાના.
It is fair to-day, આજે આકાશ ખુલુંછે.
I am very sleepy, મને ઉંગ બહુ આવેછે.
Is your knife sharp? તમારી છરી ચાલેછે કે?
When did this happen? એ બનાવ બન્યો ક્યારે?
What is your name? તમારૂં નામ શું?
Why was he punished? તેને સજા શામાટે થઇ?
He was well punished, તેને અછી સજા થઈ.
This paper is damp, આ કાગલ હવાયલુંછે.
Cool the water well, પાણી સારી પેંઠે ઠંડું પાડજો.
They are dead a-sleep, તેઓ ભર ઉંગમાંછે.
He has five children, તેને પાંચ છોકરાંછે.
It will easily break, તે જલદી ભાગી જશે.
Put on your turban, તમારી પાગડી પેહેરો.
What is your in-come? તમારી આવક કેટલીછે?
I feel very cold, મને તાહાડ બહુ વાગેછે.
What year is this? આ કયું વરસ?
What month is this આ કયો મહિનો?
That will never do, એતો કદી ચાલે નહી.
Do you take snuff? તમે તપકીર સુંઘોછો કે?

He is my friend, તે માહારો મિત્રછે.
Are you going out? તમે બાહારા જાઓછોકે?
They come from China, તેઓ ચીનથી આવેછે.
They are very strong, તેઓ ઘણા મજબુત છે.
What do they cost? તેઓની શી કિંમત બેશેછે?
Pour a little ink, થોડીક શાહી નાખો.
Do not spill it, ઢોળતા ના.
It is running over, તે છલકાઈ જાએછે.
How did it began? તે શીરૂ કેમ થયું?
He is always late, તે હંમેશાં મોડો આવેછે.
The clock has stopped, ઘડીયાળ બંધ પડયુંછે.
Have they all come? તેઓ બધા આવ્યા કે?
It is getting late, મોડું થાયછે.
My shoe is torn, માહારો જોડો ફાટી ગયોછે.
He saw me first, તેણે મને પેહેલાં જોયો.
We live in India, આપણે હિંદુસ્તાનમાં વસ્યેછ.
Calcutta is far off, કલકત્તા ઘણું દુરછે.
Make room for me, માહારે વાસ્તે જગા કરો.
He is a prisoner, તે એક કેદીછે.
Do you take wine? તમે દારૂ પીઓછો કે?

He is often drunk, તે વારેઘડીએ પીધેલો થાયછે.
He trades in cotton, તે રૂનો વેપાર કરેછે.
It is not a cow, તે કંઈ ગાય નથી.
What is it then? ત્યારે તે શું છે?
It is an ass, તે તો ગધેડુંછે.
Keep the child quiet, તે બચ્ચાંને મુગું રાખો.
Get the box up, તે પેટી ઉપર લાવો.
What is in it? તેની અંદર શુંછે?
I am not rich, હું દોલતમંદ નથી.
Let us go home, ચાલો આપણે ઘેર જઈએ.
Do this for me, માહારૂં આટલું કામ કરો.
I will help you, હું તમને મદદ કરીશ.
Whose is the book? તે ચોપડી કોણની છે?
Rain water is fresh, વરસાદનું પાણી મિઠું હોયછે.
Give me the ruler, મને પેલી આંકણી આપો.
What made it fall? તે શાથી પડયું?
Whose book is this? આ ચોપડી કોણનીછે?
It is Rastamji's, તે રસ્તમજીનીછે.
He is very careless, તે ઘણો બેદરકારછે.
Are the boys come? છોકરાઓ આવ્યાછે કે?

When will he come? તે ક્યારે આવશે!
At half past nine, સાહાડે નવ વાગે.
Bring my new coat, માહારો નવો ડગલો લાવો.
Bring some cold water, થોડુંક ઠંડું પાણી લાવો.
Call at my house, માહારે ઘેર આવજો.
What did he die of? તે શાથી મરી ગયો?
He died of cholera, તે કોલારાથી મરી ગયો.
Have you no strength? તમારામાં જોર નથી કે?
What a strange thing, કેવું અજાએબ જેવું છે.
Are you the oldest? સઉથી મોહોટા તમે છોકે?
Get this place swept, આ જગા વળાવો.
Copy this for me, મારે સારૂ આની નકલ કરો.
There is no room here, અહીં જગા નથી.
You must do it, તમુને તે કરવું પડશે.
Where has he been? તે કાંહાં ગયો હતો?
I have lost my pencil, મેં મારી કલમ ખોઇછે.
Where did you lose it? તમે તે કાંહાં ખોઇ?
Can't you find it? તે જડતી નથી કે?
Where did he find it? તેને તે કાંહાંથી જડી!

Where was it found? તે જડી કંહાંથી?
The roads are very bad, રસ્તા ઘણા ખરાબછે.
The roads are very dusty, રસ્તે ધુળ ઘણીછે.
Where did you learn? તમે કાંહાં શિખ્યા?
He has gone back again, તે પાછો ગયોછે.
How is he getting on? તેનું કામ કેમ ચાલેછે?
I will be sure to come, હું ખાસુખા આવીશ.
Did you see the fire? તમે આગ જોઈકે?
I shall stay at home, હું તો ઘેર રહીશ.
I shall be home early, હું વેહેલો ઘેર આવીશ.
There is no ink in it, તેમાં તો શાહીજ નથી.
What is he crying about? તે શા સારૂ રડેછે?
Who is most in fault? વધારે વાંક કોણનોછે?
I will speak to him, હું તેને કહીશ.
When did you dine? તમે ક્યારે જમ્યા?
What is your object? તમારી મતલબ શી છે?
Where did you see him? તમે તેને કાંહાં મળ્યા?
He met me on the road, તે મને રસ્તામાં મળ્યો.
Have you taken your tea? તમે ચા પીધી કે?
He is a merchant, તે એક વેપારીછે.

What is the matter? એ શું છે?
Where did you buy it? તમે તે ક્યાંથી ખરીદ્યું?
It is very dear, I think, મને તો બહુ મોંઘું લાગેછે.
What does he ask for it? તે એનું શું માગેછે?
You have been cheated, તમે ઠગાઈ આવ્યા.
It is quite a bargain, એતો ઘણું સસ્તુંછે.
This is all a trick, એ સઘળો ઠગાઇ છે.
He is a very wise man, તે ઘણો ડાહ્યો માણસછે.
He is an orphan boy, તે માબાપ વગરનો છોકરોછે.
It is made of glass, તે કાચનું બનાવેલું છે.
He dines at one o'clock, તે એકવાગે જમેછે.
Dont be confused, ઘભરાતા ના.
He is confused, તે ઘભરાયોછે.
Don't confuse him, તેને ઘભરાવતા ના.
Don't interrupt him, તેને અચકાવતા ના.
Step here for a moment, જરા અહીં આવો.
I got up at gun-fire, હું તોપ પડતે ઉઠયો.
Don't fail to do it, તે કર્યા વગર રેહેતાના હો.
When will he be tried? તેનો ઈનસાફ ક્યારે થશે?
Is he confined to bed? શું તે ખાટલે પડયોછે?

Have you enclosed it? તમે તે બીડી કે?
Are you all ready? તમે સઘલા તૈયારછો કે?
I don't think so, મને એમ નથી લાગતું.
What do you call it? એનું નામ શું છે?
You are in light, તમે મને અંધારૂં પાડોછો.
What are you in need of? તમારે શું જોઈએછે?
He is a needy man, તે તો ગરજાઉછે.
Where does he live? તે કાંહાં રેહેછે?
How is it cooked? તે કેમ રંધાયછે?
He is still ill, તે હજુ માંદોછે.
Is he very ill? શું તે ઘણો માંદોછે?
What is the matter with him? તેને શું થયુંછે?
Is he getting better? તેને ફેર પડવા માંડયોછે કે?
Feel my pulse, માહારી નાડ જુઓ.
I staid very late, હું ઘણીવાર બેઠો.
Hand me that book, પેલી ચોપડી મને આપો.
What is your advice? તમારી સલાહ શું છે?
He wears a long beard, તેની દાહાડી મોટીછે.
Answer my question,
માહારા સવાલનો જવાબ આપો.

Can you speak English ?
તમને ઈંગ્રેજી બોલતાં આવડેછે કે ?

Wake me very early,
મને ઘણા સક્કારેથી ઉઠાડજો.

Who brought this news ?
આ ખબર કોણ લાવ્યું ?

Your watch goes well,
તમારૂં ઘડિયાલ સારૂં ચાલેછે.

Have you no paper ?
તમારી પાસે કાગલ નથી કે ?

Who broke the ink-stand ?
આ ખડિયો કોણે ભાંગ્યો ?

Take which-ever you like,
તમને જે ગમે તે લેવો.

Think before you answer,
વિચાર કરીને પછે જવાબ આપો.

Where are your books ?
તમારી ચોપડીયો ક્યાંછે ?

What is your father ?
તમારો બાપ શો ધંધો કરેછે ?

I am older than Sorábji,
હું સોરાબજી કરતાં મોહોટો છું.

You had better ask him,
તમે એને પુછી જુઓ તો ઠીક.

Was he up all night?
તેણે આખી રાત ઉજાગરો કીધો કે?

Would you like a drive?
ગાડીમાં બેશીને ફરવા ચાલશો?

He promised to come,
તેણે આવવાને કબુલ કર્યું છે.

Where did you hear it?
તમે તે કાંહાં સાંભળ્યું?

Make me a cup of tea,
માહારે સારૂ ચાનું એક પ્યાલું બનાવો.

I know him very well,
હું તેને સારી પેઠે ઓળખું છું.

Have you any money?
તમારી પાસે કંઈ પૈસા છે કે?

Shall I get it for you?
હું તમારે વાસ્તે તે લઈ આણું?

Have you sent for him ?
તમે તને તેડાવ્યો છેકે ?

How many boys are present ?
કેટલાક છોકરા હાજર છે ?

There is no oil in the lamp,
બતીમાં તેલ નથી.

What do you mean to do now ?
હવે તમે કરવા શું માગોછો ?

Just as you please,
જેમ તમારી મરજી હોય તેમ.

You will find this very useful,
આ તમને બહુ કામ લાગશે.

He has amassed great wealth,
તેણે ઘણી દોલત મેલવીછે.

Does this book belong to you ?
આ ચોપડી તમારીછે કે ?

He knows better than you,
તે તમારા કરતાં વધારે જાણેછે.

Are you *the* owner of this house?
આ ઘરના માલીક તમે છો કે?

Do you know this man?
આ માણસને તમે ઓળખો છો કે?

Take a chair and sit down,
ખુરસી લઇને બેસો.

Bricks are made of clay,
ઈંતરડી મટોડીની બનેછે.

The medicine had no effect,
તે ઓસડથી કંઈ ફેર પડ્યો નહીં.

This wall is twenty feet high,
આ દિવાલ વીશ ફુટ ઊંચીછે.

Let us now return home,
ચાલો હવે આપણે ઘેર જઇએ.

Which is the road to Mahim?
માહિમ જવાનો રસ્તો કયો?

How long shall you remain there?
તમે તાંહાં કાંહાંવેર રહેશો!

Enclose my letter in yours,
માહારૂં કાગળ તમારાં કાગળમાં બિડો.

Do you hear what I say ?
હું શું કહુંછું તે તમે સાંભળોછો કે ?

What is the day of the month ?
આજ કેતરમી તારીખ થઈ?

What is the day of the week ?
આજ શો વાર થયો ?

When is he to come back ?
તે પાછો ક્યારે આવવાનો છે?

He wlll be back in a few days,
તે થોડા દાહાડામાં પાછો આવશે.

Try and improve your hand-writing,
મેહેનત લઈને તમારા અક્ષર વાળો (સુધારો).

If you are coming, come at once,
જો તમારે આવવું હોય તો વેહેલા આવો.

Shut the door after you,
બારણું બંધ કરતા જજો.

He was turned out of the School,
તેને નિશાળમાંથી કાહાડી મુક્યો હતો.

The ink is all dried up,
શાહી સઘળી સુકાઈ ગઈછે.

What is the matter with that boy
પેલા છોકરાને શું થયુંછે?

Come whenever it suits you,
જારે ગમે તારે આવજો.

Will the evening suit you?
વારૂ આજે સાંજનાં તમારીથી બનશે કે?

Any time will suit me,
માહારે સઘળો વખત સરખોછે.

Tell him I wish to see him.
તેને કેહેજો કે મને મળે.

When shall I find him at home?
મને તે ઘરમાં ક્યારે મળશે?

You are wanted up there,
તમને ઉપર બોલાવેછે.

What does he want me for?
તે મને શું કામ બોલાવેછે?

Step over and ask him,
જરા જઇને તેને પુછી આવોની.

I cannot use this pen,
આ કલમે મારાથી લખાતું નથી.

Bore a hole in the door,
તે બારણામાં એક વેહ પાડો.

Do not go without me,
મને લીધા વગર જશો ના.

Give me some more rice,
મને થોડા બીજા ચાવલ મુકો.

This news will make him very sorry,
આ ખબરથી તે ઘણો દલગીર થશે.

It is not easy to make him afraid,
તેને બીહવડાવવો સેહેલ નથી.

Your talking will make me blunder,
તમે વાત કરાવીને મને ભૂલ પડાવશો.

She carries the child on her hip,
છોકરાંને તે પોતાની કેડ લઇને જાએછે.

When are we to go to the new house?
આપણે નવાં ઘરમાં ક્યારે જઇશું.

He has got an appointment there,
તેને તાંહાં એક ચાકરી મળીછે.

It has gone ten this long while,
દસ કેહારના વાગી ગયા

We are shivering with cold,
હમે તાહાડથી ધ્રુજીએ છીએ.

The cold weather set in earlier this year,
ઓણુ તાહાડ વેહેલી પડી.

Bombay is a very dear place to live in,
મુંબઇમાં રેહેતાં ખરચ ઘણો થાયછે.

I have known him many years,
ઘણાં વરસ થયાં હું એને ઓળખુંછું.

I have known him from his infancy,
હું એને નાહાનપણથી ઓળખુંછું.

Where did you make his acquaintance?
તમારે એની સાથે કાંહાંથી ઓળખાણ થઈ?

He is a very agreeable companion,
તે ઘણો મન મેળાપી દોસ્ત છે.

He has a large circle of acquaintance,
તેને ઘણે ઠેકાણે ઓળખાણ છે.

Has he sent you an invitation?
તેણે તમને તેડું કીધું છે કે?

I shall be home before twelve o'clock,
હું તો બાર વાગા આગાઉ ઘેર આવીશ.

He always promises, but never comes,
તે હંમેશાં કેહેછે પણ કદી આવતો નથી.

Several holidays this year fall on Sunday,
ઓણ ઘણાખરા તેહેવાર રવીવારે આવેછે.

All his efforts were of no avail,
તેની સઘળી મેહેનત ફોકટ ગઈ.

Your writing is rather too small,
તમે જરા ઝીણું બહુ લખોછો.

This is a very unsuitable time,
આતો ઘણો કઢંગો વખત છે.

I wonder where Pestanji has gone,
કોણજાણે પેસ્તનજી કાંહાં ગયોછે.

He fell from the third story,
તે ત્રીજે માળથી પડયો.

Is it a three-story house ?
શું તે ત્રણ માળનું ઘરછે?

I am sure I don't know,
કોણે જાણે, મને માલુમ નથી.

What have you agreed to give him ?
તમે એને શું આપવાનું પડઠુંછે?

Don't call each other nick names?
એક બીજાની ખીજ ના પાડો.

He procured me this appointment,
તેણે મને આ ચાકરી અપાવી.

I wonder how old this house is ?
આ ઘર કોણ જાણે કેટલું જુનું હશે ?

I will go as soon as the rain is over,
વરસાદ રહેયો કે હું જઇશ.

The sooner you do it the better,
જેમ તમે જલદી કરો તેમ સારૂં.

What did he want with you ?
તેને તમારૂં શું કામ હતું ?

Will he be tried in Surat ?
તેનો ઇન્સાફ સુરતમાં થશે કે શું ?

He is a very obliging person,
તે ઘણો ભલો આદમીછે.

He lives in great style,
તે તો મોટા દમામથી રેહેછે.

This is not a fair sample,
આ કંઈ સારો નમુનો નથી.

Show me a specimen of your writing,
મને તમારા દસખત બતલાવો.

I kept my bed for three days,
હું ત્રણ દાહાડા સુધી ખાટલે રહ્યો.

It was not my fault, I assure you.
હું ખરેખરૂં કહુંછું કે એમાં કંઈ માહરો વાંક નથી.

They will hardly find room,
તેમને જગા ભાગ્યે મળે.

The rains have now fairly set in,
હવે ચોમાસું ખરેખરૂં બેઠું.

You need not speak so loud,
તમારે આટલું મોટેથી બોલવાનું કંઈ કામ નથી.

If you really need it, you can take it,
તમારે એની ખરેખરી જરૂર હોય તો લઈ જાઓ.

A friend in need is a friend indeed,
દુખનો સાથી તેજ ખરો મિત્ર.

Were you ever at Surat ?
તમે કદી સુરત ગયાછો કે?

Have you never been there?
તમે કોઈ દાહાડો તાંહાં નથી ગયા?

I do not know what it means,
મને એનો અર્થ માલુમ નથી.

Does he get any better?
તેને કંઈ ફેર પડવા માંડયો કે?

I feel pain in my side,
માહારી કુખમાં દરદ થાયછે.

I feel very angry with you,
મને તમારી ઉપર બહુ ગુસ્સો છુટેછે.

These mangoes are very ripe,
આ કેરીઓ ઘણી પાકેલીછે.

Are they too ripe?
શું તે છેક પાકી ગઈઓછે કે?

What did you do all day?
આખો દાહાડો શું કર્યા કીધું?

What were you doing all day?
આખો દાહાડો શું કરતા હતા?

Where did you go yesterday?
કાલે તમે કાંહાં ગયા હતા?

I went to see Cavasji,
હું કાવસજીને મળવા ગયો હતો.

Did any one come to see you yesterday?
તમને કાલે કોઈ મલવા આવ્યું હતું કે?

What did you pay for that book?
તે ચોપડીનું તમે શું આપ્યું?

Wind up your watch,
તમારાં ઘડિયાલને કુંચી આપો.

We shall have a half holiday,
આપણને અર્ધા દાહાડાની રજા મલશે.

School will break up at one o'clock,
એક વાગતે નિશાળ બંધ થશે.

At what time were you there?
તમે તાંહાં ક્યારે ગયા હતા?

At about half past five,
આસરે સાડે પાંચ વાગતે.

What street do you live in?
તમે કિયા મોહોલ્લામાં રહોછો?

How do you get your living?
તમારૂં ગુજરાન કેમ ચાલેછે?

I shall be busy all day tomorrow,
કાલે મને આખો દાહાડો કામછે.

I intend to go today,
આજે મારો જવાનો ઈરાદોછે.

I make very free with you,
હું તમારી સાથે કંઈ જુદાઈ રાખતો નથી.

Where did you go last night?
રાત્રે તમે કાંહાં ગયા હતા?

What takes you to Puna?
તમે પુણે શા સારૂ જાઓછો?

Do you expect to get a prize?
તમને ઈનામ મળવાની આશાછે કે?

Have any of you ever been there?
તમારામાંથી કોઈ તાંહાં જઈ આવ્યું છે કે?

Explain this to Dinshaw,
દીનશાને આ સમજાવો.

Have you any thing to say to me?
તમારે મને કંઇ કેહેવુંછે કે?

What have you to say to me?
તમારે મને શું કેહેવાનુંછે?

Who gave you leave to do that?
તમને કોણે કહ્યું કે તે કરજો?

Will there be room enough?
જગો જોઇએ તેટલી થશે કે?

What can I get you to eat?
તમારે સારૂ ખાવાનું શું લાઉં?

What is that boy selling?
પેલો છોકરો શું વેચેછે?

How is it to be helped?
એનો ઉપાય શી રીતે કરવો?

How came you to do it?
તમારે તે કેમ કરવું પડયું?

He had better pay his debts,
તે પોતાનું કરજ ફિટાડે તો સારૂં.

It is a debt of very old standing,
એ દેવું તો ઘણા દાહાડાનું છે.

He was on the point of death,
તે છેક મરવા તક થયો હતો.

What doctor attends him?
કયા ડાકટરની તે દવા કરેછે?

What medicine does he give him?
તે તેને શું દવા આપેછે?

Where are you going to reside?
તમે કાંહાં રેહેવા જાઓછો?

I shall never forget your kindness,
હું તમારી મેહેરબાની કદી નહી વિસરશ.

Allow me to go with you,
તમારી સાથે મને આવવા દો.

Do you observe any defect in this?
તમને એમાં કંઈ ખામી દેખાયછે?

Is there an index to this book?
આ ચોપડીનું સાંકળ્યું છે કે?

He said so in my presence,
તેણે માહારાં દેખતાં એમ કહ્યું.

What is the weight of this stone?
આ પથ્થર કેટલો ભારી હશે?

It will be of no use to petition.
અરજી કીધાથી કંઈ વળવાનું નહી.

You do not look well this morning,
આજ તમારો ચેહેરો કંઈ ઠીક લાગતો નથી.

I have a very bad head-ache,
મારૂં માથું બહુ દુખેછે.

I went to his house but did not find him at home, હું તેને ઘેર ગયો હતો પણ તે મળ્યો નહી.

It is not certain yet that we shall go at all, હજુ નક્કી નથી કે આપણે જઈશુંજ.

Is he going to remain there or will he return? શું તે તાંહાંજ રેહેવાનો છે કે પાછો આવશે?

I have been acquainted with him these 20 years, વીશ વરસ થયાં માહારે તેની સાથ ઓળખાણછે.

What were the guns fired for this morning? આજે સહવારે તોપો શાની પડી?

Empty vessels sound most,
અધુરો ઘડો છલકાય ઘણો.

Little learning is a dangerous thing,
અલ્પ જ્ઞાન તે અતિ હાન.

If you give an inch he will take an ell,
આંગળી આપતાં પોંહોંચો માગે.

Good mind, good find,
આપ ભલા તો જગ ભલા.

All are well if self be well,
આપ સુખી તો જગ સુખી.

All that glitters is not gold,
ઉજલું એટલું દુધ નહી——(અથવા)
કાલા એટલા ભુતના સાલા નહીં.

To kill two birds with one stone,
એક પંથ ઔર દો કાજ.

As you sow, so shall you reap,
કરણી તેવી પાર ઉતરણી.-——(અથવા)
વાવશો તેવું ચાખશો.

He that works shall eat,
કરે ચાકરી તો ખાય ભાખરી.

No pains, no gains,
કષ્ટ વિના ફલ નહીં.

Him laud whose bread you eat,
જેની ઘંટીએ દળિયે તેનાં ગીત ગાઇએ.

A bad workman quarrels with his tools,
નાચવું નહીં તો આંગણું વાંકું.

Roses have thorns,
ગાંમ ત્યાં ઢેડવાડો હોય.

Set a thief to catch a thief,
ચોરનાં પગલાં ચોરજ જાણે.

While there is life there is hope,
જબલગ સાસ તબલગ આસ,——(અથવા)
સાસ તાંહાંલગ સોસ.

Many men many minds,
જન મોઢે જન વાત.

Like for like and Nan for Nicholas,
જેવાં ભાઇનાં મોસાળાં તેવાં બેહેનનાં ગીત.

In Rome I am a Roman,
જેવો દેશ તેવો વેશ.

Great show and empty pockets,
ભરમ ભારી અને ખીસા ખાલી.——(અથવા)
ઢમ ઢોલ ને માંહે પોલ.

Talk of the devil and his imp appears,
 તમારા આવરદા મોટા છે.

He is caught in his own trap,
 તેનાં તાંટયાં તેનાંજ ગલામાં.

He is a green-eyed monster,
 તેની આંખમાં સનીશ્ચર છે.

Many hands make light work,
 સાત પાંચની લાકડી ને એકનો બોજ.

Strike the iron while it is hot,
 દાવ આવે તારે સોકઠી મારીએ.

Some thing is better than nothing,
 નહી મામા કરતાં કાના મામા સારા.

Cut your coat according to your cloth,
 પગ જોઈને પાંથરણું તાણવું.

First come first served,
 આવે પેહેલો તે ખાય વેહેલો.

Such a father, such a son,
 બાપ તેવા બેટા ને વડ તેવા ટેટા.

Man proposes and God disposes,
 માણસ ધારે ખુદા પાર ઉતારે.

Might is the only right,
મારે તેની તલવાર-——(અથવા)
હરામીના બે ભાગ.

It amounts to the same thing,
મુઆ નહી ને પાછા થયા.

Pride goeth before destruction,
વિનાશ કાલે વિપરીત બુદ્ધિ.

Time is money,
વેલા એજ વસુ.

Silence is the chief virtue,
સઘસે ખરી ચુપ.

Ignorance is bliss,
અજાણાની બલા દુર.

Every thing is good in its season,
લગનના ઢોલી લગને છાજે.

Evil gotten, evil spent,
જીસ મુલસે આયા ઈસ મુલસે ગયા.

Knowledge is Power,
વિદ્યા એજ વીર્યછે-——(અથવા)
શાસ્ત્ર એજ શક્તિ છે.

My dear Rustam,

The moment this reaches you, leave home for my house, as I want to speak to you immediately.

I am yours affectionately,

Sorábshá Dádábhái.

Bombay 10*th March* 1873.

માહારા વાહાલા રૂસ્તમ,

આ ચીઠી પુગતાંને વાર માહારે ઘેર આવવા-સારૂ તમારે ઘેરથી નિકળી પડજો, કાંએકે માહારે તમારી સાથ જલદી કંઇ વાત કરવીછે.

લા૦ તમારો વાહાલો દોસ્ત,

સોરાબશા દાદાભાઇ.

મુંબઇ, તા૦ ૧૦ મી મારચ ૧૮૭૩.

MY DEAR SORÁBSHÁ,

You must excuse me for not coming over now, as I am engaged in business, I will try to see you tomorrow.

Yours affectionately,

RUSTAMJI NÁNÁBHÁI.

Bombay 10*th March* 1873.

માહારા વાહાલા સોરાબશા,

હું હમણા કામમાં રોકાયલો હોવાથી માહારીથી આવાયું નથી તેથી મને માફ કરજો, જો બનસે તો હું તમને કાલે મળીશ.

લા૦ તમારો વાહાલો દોસ્ત,

રૂસ્તમજી નાનાભાઈ.

મુંબઈ, તા૦ ૧૦ મી મારચ ૧૮૭૩.

MY DEAR MANCHERSHÁ,

Oblige me by sending your Gujaráti Dictionary by the bearer of this. I will return it to you in the course of the day.

Yours affectionately,

DÁRÁSHÁ DHANJISHÁ.

Bombay 15*th March* 1873.

માહારા વાહાલા મંચેરશા,

મેહેરબાની કરીને આ ચીઠી લાવનાર સંગાથે તમારી ગુજરાતી ડીક્ષનરી મોકલી આપજો. હું તે આજ સાંજસુધીમાં પાછી મોકલી આપીશ.

લા૦ તમારો વાહાલો દોસ્ત,

દારાશા ધનજીશા.

મુંબઈ, તા૦ ૧૫ મી મારચ ૧૮૭૩

MY DEAR DÁRÁSHÁ,

I have lent my Gujaráti Dictionary to a friend, I will get it back, however, and send it to you.

Yours affectionately,

MANCHERSHÁ NÁNÁBHÁI.

Bombay 15*th March* 1873.

માહારા વાહાલા દારાશા,

મેં મારી ગુજરાતી ડીક્ષનરી મારા એક દોસ્તને આપેલી છે, તે હું તેમની પાસથી મંગાવીને તમને મોકલી આપીશ.

લા૦ તમારો વાહાલો દોસ્ત,

મંચેરશા નાનાભાઈ.

મુંબઈ, તા૦ ૧૫ મી મારચ ૧૮૭૩.

GLOSSARY
OF
USEFUL TERMS.

સગાઈ.

Father, બાપ; (step f.)-સાવકો બાપ.
Mother, માંઆ; (step m.)-મત્રાઈ માઆ.
Brother, ભાઈ; (step b.)-સાવકો ભાઈ.
Sister, બેહેન; (step s.)-સાવકી બેહેન.
Son, છોકરો; (step s.)-સાવકો છોકરો.
Daughter, છોકરી; (step d.)-સાવકી છોકરી.
Husband, ધણી; વર; ખાવંદ.
Wife, ધણિયાણી; બઈરી; મોહોરદાર; વહુ.
Child, છોકરૂં; બચ્ચું. Children, છોકરાં; બચ્ચાં.
Uncle-(paternal)-*father's brother*, કાકો-(his wife કાકી)-*father's sister's husband* ફુવો-(his wife ફુઈ.)
Uncle-(maternal)-*mother's brother*, મામો-(his wife, મામી.)-*mother's sister's husband*, માસો-(his wife, માશી.)

Aunt, paternal-*(father's brother's wife)*-કાકી-*(father's sister)*-ફુઈ.

Aunt, maternal-*(mother's brother's wife)*-માંમી-*(mother's sister)* માસી.

Cousin-paternal-*(fathr's brother's son)*-કાકાનો છોકરો; પિત્રાઈ ભાઈ-(father's sister's son)-ફુઈનો છોકરો.

Cousin-maternal-*(mother's brother's son)* મામાનો છોકરો-(mother's sister's son)-મા-શીનો છોકરો; મસિયાઈ ભાઈ.

Nephew, (brother's son) ભત્રીજો-(sister's son) ભાણેજ.

Niece, (brother's daughter) ભત્રીજી.—
,, (sister's daughter) ભાણુજી.

Grand father-(paternal)-બપાવો; દાદો.
,, ,, -(maternal)-મમાવો; આજો.

Grand mother-(paternal)-બપુઈ; દાદી.
,, ,, -(maternal)-મમાઈ.

Great grand father, બાપનો અથવા માનો બ-પાવો અથવા મમાવો.

Great grand mother, બાપ અથવા માની બ-પાઈ અથવા મમાઈ.

Grand son, છોકરાનો અથવા છોકરીનો છોકરો; પૌત્ર.

Grand daughter, છોકરા અથવા છોકરીની છોકરી; પૌત્રી.

Father-in-law, સસરો.

Mother-in-law, સાસુ.

Brother-in-law–(wife's brother)–સાળો.–(wife's sister's husband)–સાહાડુ.–(sister's husband)–બંનેવી.–(husband's elder brother)–જેઠ.–(husband's younger brother)–દેર.–(husband's sister's husband) નનંદવાઈ.

Sister-in-law–(wife's sister)–સાળી.–(brother's wife)–ભોજાઈ.–(husband's elder brother's wife)–જેઠાણી.–(her husband જેઠ.)–(husband's younger brother's wife) –દેરાણી, (her husband, દેર).–(husband's sister)–નનંદ, (her husband, નનંદવાઈ).

Son-in-law, જમાઈ.

Daughter-in-law, વહુ.

જાનવરો.

Ant, કીડી.	Cow, ગાય.
Antelope, હરણ.	Cricket, કંસારી.
Ape, વાંદરો.	Crow, કાગડો.
Ass, ગધેડું.	Cuckoo, કોયલ.
Bat, વાઘલું.	Dog, કુત્રો.
Bear, રીંછ.	Dove, કબુતર.
Bee, મધમાખ.	Dromedary, સાંઢણી.
Buffalo, ભેંસ.	Duck, બતક.
Bug, માકડ.	Eagle, ગરૂડ પક્ષી.
Bull, ગોધો.	Elephant, હાથી.
Bullock, બલદ.	Flea, ચાંચડ.
Butterfly, પતંગિયું.	Fly, માંખ.
Calf, વાછરડો.	Fowl, મુરગી.
Camel, ઊંટ.	Fox, કોહોલું.
Cat, બીલાડી.	Frog, દેડકો.
Centipede, કાનકચુરો.	Gnat, મચ્છર.
Cobra, નાગ.	Goat, બકરો.
Cock, મરઘો.	Goose, હાંસ.

Hare, સસલો.
Hog, ડુક્કર.
Horse, ઘોડો.
Jackal, શીઆલ.
Kid, બાકડિયું.
Kite, સમડી.
Lark, મેના.
Leech, જળો.
Lion, સિંહ.
Lizard, ગલોરી.
Louse, જુ.
Mole, ચેન.
Mongoose, નોળિઓ.
Monkey, વાંદરો.
Mouse, ઉંદર.
Mule, ખચ્ચર.
Musquito, ડાંસ.
Nag, ટટુ.
Nightingale, બુલબુલ.
Ostrich, શાહમુર્ગ.
Owl, ઘુવડ.
Panther, ચિત્તા.
Parrot, પોપટ.
Partridge, તિતર.
Peacock, મોર.
Pig, ડુક્કરનું બચ્ચું.
Pigeon, કબુતર.
Roe, હરણી.
Scorpion, વિચ્છુ.
Serpent, સાંપ.
Sheep, મેંઢો.
Snake, સાંપ.
Sparrow, ચલ્લિ.
Spider, કરોળિઓ.
Squirrel, ખલેરી.
Tiger, વાઘ.
Vulture, ગીદ.
Wasp, ભમરો.
Wolf, વરૂ.
Worm, કીડો.

શરીરના અવયવો, ઈ.

Hair, બાલ.
Crown, ટાળક.
Head, માંથું.
Skull, માથાની ખોપરી.
Forehead, કપાલ.
Ear, કાન.
Eye, આંખ.
Pupil, આંખનીકીકી.
Eyebrows, ભવાં; ભમર.
Eyelash, પાપણ.
Eyelid, પોપચું.
Nose, નાક.
Nostril, નસકોરી.
Cheek, ગાલ.
Whiskers, થોભિઆ.
Mustaches, મુછ.
Beard, દાહાડી.

Chin, હુડી.
Mouth, મોહોડું.
Lip, હોઠ.
Tooth, દાંત.
Gum, પારા; અવાળ.
Tongue, જીભ.
Palate, ટાળવું.
Grinder, દાહાડ.
Jaw, જડબું.
Jawbone, ડાચું.
Molar, દાઢ.
Saliva, લબ.
Spittle, થુક.
Larynx, નરડી; ગરચી.
Neck, ગરદન.
Throat, ગળું.
Trunk, ધડ.

Chest, છાતી.
Breast, ધાઈ; સ્તન.
Nipple, ભોટણી; ડીંચી.
Rib, પાંસલી.
Belly, પેટ.
Navel, ડુઠી.
Abdomen, પેડું.
Flank, કુખ.
Buttock, કુલું.
Anus, સફેરો.
Waist, કેમર.
Hip, કેડ.
Back, બરડો.
Back bone, બરડાનો કાંડો.
Shoulder, ખભું.
Arm, બાજુ.
Armpit, કાખ; બગલ.
Elbow, કોપરિણીં; કોહોણી.
Hand, હાથ.

Wrist, પોંચો.
Palm, હથેલી.
Thumb, હાથનો અંગોઠો.
Finger, આંગલું.
Knuckle, ટાંચાં.
Fist, મુઠી.
Nail, નખ.
Pulse, નાડ.
Lap, ઓળો.
Thigh, જાંગ.
Foot, પગ.
Knee, ઘુંઠણ.
Leg, ટેંગડી.
Calf, ટેડું.
Ankle, ઘુંટી.
Instep, પગની પાટલી.
Heel, પગની એડી.
Sole, પગનું તલિઉં.
Toe, પગનો અંગુઠો.
Body, બદન; શરીર.

Skeleton, હાડપંજર.
Skin, ચામડી.
Bone, હાડકું.
Flesh, માંશ.
Blood, લોહી.
Artery, ધોરી નસ.
Vein, નસ.
Muscles ગોટલાં.
Brain, ભેજું.
Heart, દિલગુરદો.
Liver, કલેજું.
Lungs, ફેફસાં.
Stomach, હોજરી.
Bowels, આંતરડાં.
Spleen, તલિ.
Kidney, ગુરદો.
Bladder, ફુકો.
Gallbladder, પિત્તો.
Marrow, ગુર.
Membrane, ઝીલી.
Runnet, ચુસદો.
Womb, ગર્ભ.

દરદો.

Abscess, ધુમડું.
Ague, તાહાડ્યો તાવ.
Albugo, ફુલું.
Asthma, હાફણ.
Bile, પિત્ત.
Blindness, આંધાપો.
Blister, ફોફેયો.
Boil ફોલ્લો.
Burn, છાગરો.
Cancer, ખારપસું.

Carbuncle, પાકું.
Cataract, મોતિઓ.
Colic, ચુંકો.
Convulsion, ઉપલ્યું.
Consumption, ખઇ.
Costiveness, કબજી-
યાત.
Cough, ઠાંસો.
Cramp, આંકરાં.
Cripple, ખોડું.
Deaf, બેહેરું.
Diarrhœa, અધામણ.
Dislocation, મોચાયું.
Dropsy, જલંદર.
Dumb, મુગું.
Dysentery, મરડો.
Epilepsy, ફિફરું.
Fever, તાવ.
Fistula, ભગંદર.
Fomentation, શેક.

Giddiness, ભાર; ફેર.
Gout, નજલો.
Hiccough, અડગરી.
Indigestion, અજીરણ.
Itch, ખસ; ખુજલી.
Jaundice, કમલો.
Lame, લંગડું.
Leprosy, કોહોડ.
Measels, ગોવરું.
Mole, તલ.
Pain, દુઃખ; દરદ.
Paralysis, લકવો.
Phlegm, બલગમ.
Piles, હરસ.
Pimple, ફુલ્લી.
Tumour, ગાંઠ.
Ulcer, નાસુર.
Wart, મસો.
Whitlow, નખછર.
Worms, કરમ.

કરિયાણું, ઇ.

Aloes, એલિયો.
Aloeswood, અગર.
Alum, ફટકી.
Amber, કેરબો.
Aniseseed, અનીસું.
Antimony, સુરમો.
Arsenic(red) મનસીલ.
,, -(white) સોમળ.
,, -(yellow) હરતાલ
Asafœtida, હીંગ.
Benzoin, લોબાન.
Bezoar, ગોરૂચંદન.
Blue vitriol, મોરથુથુ.
Borax. ટણકનખાર.
Brimstone, ગંધક.
Camphor, કપુર.
Caraway seed, સુવા.
Cardamoms, એલચી.
Castor, એરંડી.
Catechcu, કાથો.
Chiretta, કરીઆતું.
Cinnamon, તજ.
Civet, સરકચુરો.
Cloves, લવંગ.
Cochineal, કીરમજ.
Coffee, બુન; કાફી.
Collyrium, અંજન.
Copal, ચંદરસ.
Copperas, હીરાકસી.
Coriander seed, ધાના.
Croton, જમાલગોટો.
Cubebs, કબાબચીની.
Cumin seed, જીરૂં.
Fennel seed, વરિયાલી.
Fleabane (purple), કાલી જીરી.

Frankincense, લોબાન.
Gallnut, માયફળ.
Ginger (dry), સુંઠ.
Gum, ગુંદર.
Henna, મેદી.
Hogplum, આમરા.
Indigo, કાલીગલી.
Liquorice, જેઠીમધ.
Litharge, મુરદારશીંગ.
Mace, જાવંત્રી.
Madder, મંજીઠ.
Mangosteen, કોકમ.
Manna, માંઉ.
Musk, કસ્તુરી.
Mustard, રાઈ.
Myrobolans, હારડાં.
Myrrh, હીરાબોલ.
Nutmeg, જાયફલ.
Nuxvomica, જેહેરી કચુરો.

Ochre, (red) ગેરૂ.
Opium, અફીમ.
Pellitory, અકલગરો.
Pepper, મરી.
Poppy, ખસખસ.
Quince seed, બેદાના.
Red lead, શીંદુર.
Rhubarb, રેવંચીની.
Saffron, કેસર.
Sandle, સુખડ.
Sapan wood, પતંગનું લાકડું.
Senna, સુનામખી.
Sugar, ખાંડ.
Sugarcandy, શાકર.
Tea, ચાઓ.
Thorn apple, ધતુરો.
Turmeric, હલદ.
Verdigris, જંગાલ.
Wormwood, દમનો.

મેવા.

Almond, બદામ.
Apple, સેફ.
Apricot, જરદઆલુ.
Cocoanut, નારીએલ.
Cucumber, કાકડી.
Date, ખજુર.
Fig, અંજીર.
Grape, દરાખ.
Guava, જમરૂખ.
Jack fruit, ચાંપુ.
Lemon, લીંબુ.
Mango, કેરી.
Melon, ખરબુચું.
Muskmelon, ચીભડું.
Orange, નારંગી.
Pine apple, અનેનાસ.
Plantain, કેળું.
Plum, આલુ.
Pomegranate, દાડમ.
Pompelmoose, પપા-નાસ.
Sugarcane, શેરડી.
Walnut, અખરોટ.
Watermelon, તરબુચ.

ફુલ.

Boquet, ફુલનો તોરો.
Daisies, મોઘરાંનાં ફુલ.
Jasmine, ચંપેલી.
Rose, ગોલાબ.
Sunflower, સુરજમુખી ફુલ.
Tube rose, ગુલછડી.
Tulip, ગુલલાલા.

ધાતુ.

Brass, પિત્તલ.
Bronze, કાંસું.
Copper, ત્રાંબુ.
Gold, સોનું.
Iron, લોહોડું.
Lead, સીસું.
Leafmetal, વરખ.
Mercury, પારો.
Pewter, જસત.
Silver, રૂપું.
Steel, ફોલાદ.
Tin, કલાઈ.

ઘરેણાં, ઇ.

Agate, અકીક.
Amber, કેરબો.
Anklet, પોલાં.
Bracelet, પોંહોંચી.
Coral, પરવાલું.
Diamond, હિરો.
Earring, એરિંગ.
Emerald, જમરૂદ.
Garnet, યાકુત.
Jewel, જવાહીર.
Necklace, માળા.
Pearl, મોતી.
Ring, વિટી.
Ruby, માણક.
Sapphire, નીલમ.
Topaz, પોખરાજ.

ધંધાદારીઓ.

Architect, વાહાડિયો.
Baker, પદર.
Banker, નાણાવટી.
Barber, હજામ.
Blacksmith, લુહાડ.
Bricklayer, કડિયો.
Broker, દલાલ.
Butcher, કસાઈ.
Carder, પિંજારો.
Carpenter, સુથાર.
Clerk, મેહેતો.
Cobbler, ચમાર.
Cook, બાવરચી.
Coppersmith, કંસારો.
Cowherd, ગવલી.
Draper, કાપડિયો.
Druggist, ગાંધી.
Dyer, રંગારો.
Embroiderer, ચીકનદોજ.
Farrier, નાલબંધ.
Fishmonger, માછી.
Goldsmith, સોની.
Groom, ઘોડાવાળો.
Jeweller, ઝવેરી, પચ્ચીગર.
Mason, ચોંડફેરો.
Midwife, દાઈ.
Milkman, દુધવાળો.
Nurse, આયા.
Porter, હેલકરી.
Potter, કુંભાર.
Tailor, દરજી.
Tiler, ચારો.
Turner, કંતારી.
Washerman, ધોબી.
Weaver, વણકર.
Wetnurse, ધાવ.

પરચુરણ.

Bedstead, પલંગ.
Blanket, ધાભળી.
Cradel, પારનું.
Curtain, મચ્છરદાની.
Mattress, ગોદડું.
Pillow, તકિઓ.
Quilt, સુજની.
Candle, મોમબતી.
Chair, ખુરસી.
Globe lamp, હાંડી.
Bench, બાજટ.
Chandelier, ઝુંમર.
Cup, પ્યાલું.
Comb, કાંસકી.
Dish, રકાબી.
Fork, કાંટો.
Knife, છરી.
Spoon, ચમચો.
Goblet, કાંસીયો.
Censer, ધુપદાન.
Pan, પેણો.
Kettle, કિટલી.
Mortar, ખાનીપરાય.
Pestle, બતો.
Scissors, કાતર.
Sieve, ચાળણી.
Tongs, ચિપિયો.
Jar, બરની.
Jug, કુંજો.
Lantern, ફાણુસ.
Mat, સાદડી.
Plate, રકાબી.
Broom, ઝારૂ.
Brush, પીછી.
Funnel, ગરની.
Watch, ઘડિયાળ.

SLEEP.

Bed at eleven,
Up at seven;
Twelve and eight
Will do, though late.

He that would thrive,
Must rise at five;
He that has thriven,
May lie till seven.

Early to bed, and early rise,
Makes a man healthy, wealthy and wise

Of sleep seven hours will your vigour restore,
Or eight hours at most—only babies need more.

If much you've to do, be sure you rise soon ;
One hour in the morning's worth two after noon.

FOOD.

Your meals should be three—
Breakfast, dinner and tea ;
No more if you wish a long liver to be.

If you wish your life to last,
See you never eat two fast ;
Reason why, if you should question,
Thorough chewing helps digestion.

After meal, half-hour take rest,
Thus the better 'twill digest ;
Spend the time in lively chat,
Welcome business after that.

Wine, beer or spirits, he that swills,
Lays up a store of future ills ;
Sooner or later comes the day,
He must a dismal reconing pay.

EXERCISE.

Exercise in open air,
Keeps the system in repair;

All the better it will be,
If pursued with life and glee.

Have an *object* for your walk,
Or a friend with whom to talk:

Only thus, 'tis understood,
Will your walking do you good.

Merry sport and manly game,
Lend a vigour to the frame;

Which can ne'er be felt by those,
In dull dumps who like to doze.

These are surely pleasant ways,
To prolong your youthful days.

TIME.

Sixty seconds make a minute,
Time enough to tie my shoe;
Sixty minutes make an hour,
Shall it pass, and nought to do?
Twenty-four hours will make a day,
Too much time to spend in sleep;
Too much time to spend in play,
For seven days will end the week.
Fifty and two such weeks will put
Near an end to every year;
Days three hundred sixty-five
Are the whole that it can share,
Except in leap year, when one day
Added is to gain lost time;
May it not be spent in play,
Neither any evil crime.
Our time is short, we often say:
Let us then improve it well;
That eternally we may
Live where happy angels dwell.